

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : B.02.0.002-610- 0468

13/2/2012

Konu : 7/2489 sayılı
yazılı soru önergesi

7 - 2489

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16/1/2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-42116 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/2489 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C. Merkez Bankası'nın yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.



Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

Ek : TCMB'nin 03/2/2012 tarih ve
50007-300595 sayılı yazısı ve eki (4 sayfa)



**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

İDARE MERKEZİ

ANKARA, 03.02.2012

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00- 50007 / 300595

Konu: Soru önergesi

**T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Ali BABACAN)
ANKARA**

İlgi: 20.01.2012 tarih ve B.02.0.002-610-0227 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu.

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın 7/2487 ile İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün 7/2489 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, Bankamız değerlendirmesi ilişkide gönderilmektedir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi**

Erdem BAŞÇI
Başkan

Turalay KENÇ
Başkan Yardımcısı

Ek: 1 (2 sayfa)

Ek: 2 (3 sayfa)

116

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI (ALİ BABACAN)	
TARİH:	03.02.2012
SAYI :	0468

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ
SERMAYESİ: 25.000 TL
İDARE MERKEZİ, ANKARA

İstiklal Cad. 10 06100 Ulus-Ankara
Tel: (312) 507 50 00 Faks: (312) 507 56 40
E-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr Swift: tcmbtr2a
Genel Ağ: http://www.tcmb.gov.tr

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ALİ ÖZGÜNDÜZ'ÜN
7/2489 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASININ DEĞERLENDİRMESİ

CEVAP 1) Protestolu senet bilgileri, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Kanunu'nun mülga 44'üncü maddesi çerçevesinde bankalar ile TCMB arasında bilgi değişimine tabi tutulmaktadır. Dolayısıyla, TCMB kütüğünde yer alan protestolu senet tutar ve adetleri sadece bankalar tarafından TCMB'ye bildirim yapılan senetlere ilişkin olup, bankalar dışında protesto ettirilen senetleri içermemektedir.

Buna göre, 2007-2011 yılları itibarıyla Türkiye genelinde ve İstanbul ilinde protesto edilen senet sayısı ve tutarlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE GENELİNDE YILLAR İTİBARIYLA PROTESTO EDİLEN SENET ADETLERİ					
	2007	2008	2009	2010	2011
OCAK	118.823	132.510	144.585	106.911	74.624
ŞUBAT	115.544	122.227	136.775	91.129	60.631
MART	112.518	116.417	137.257	106.560	73.406
NİSAN	107.108	122.182	135.229	98.048	72.188
MAYIS	122.830	123.614	131.080	95.529	72.891
HAZİRAN	116.156	116.749	130.374	102.904	74.449
TEMMUZ	122.268	131.652	136.324	101.981	75.379
AĞUSTOS	128.164	126.926	130.291	99.551	83.452
EYLÜL	121.832	132.412	133.706	104.943	84.769
EKİM	129.043	152.111	126.920	95.931	77.899
KASIM	137.313	140.623	108.923	103.146	86.159
ARALIK	139.159	156.608	148.493	109.540	83.131
TOPLAM	1.470.758	1.574.031	1.599.967	1.216.173	918.978

TÜRKİYE GENELİNDE YILLAR İTİBARIYLA PROTESTO EDİLEN SENET TUTARLARI					
	2007	2008	2009	2010	2011
OCAK	460.418.556	566.295.313	739.206.547	600.762.794	419.898.682
ŞUBAT	394.510.778	451.171.271	612.214.432	413.677.428	326.323.085
MART	409.402.978	470.456.607	634.907.566	489.702.333	380.390.860
NİSAN	403.854.007	496.908.794	611.123.042	463.812.298	367.992.387
MAYIS	453.863.201	498.969.306	605.035.823	430.775.038	362.070.199
HAZİRAN	462.516.060	490.520.002	642.494.266	473.137.448	369.340.097
TEMMUZ	504.979.394	558.566.025	719.721.455	557.755.264	384.394.916
AĞUSTOS	494.947.005	537.565.255	633.978.691	467.169.962	395.008.628
EYLÜL	508.578.351	552.132.797	656.395.902	476.455.630	458.172.975
EKİM	570.021.447	693.946.697	641.825.797	430.914.758	474.560.347
KASIM	535.951.505	674.266.776	569.659.144	442.855.884	479.118.803
ARALIK	533.327.845	769.429.083	704.715.898	521.804.008	485.004.138
TOPLAM	5.732.371.127	6.760.227.926	7.771.278.563	5.768.822.845	4.902.275.117

İSTANBUL İLİNDE YILLAR İTİBARIYLA PROTESTO EDİLEN SENET ADETLERİ					
	2007	2008	2009	2010	2011
OCAK	17.180	18.644	21.393	18.321	10.713
ŞUBAT	16.125	16.553	20.422	15.760	8.873
MART	16.399	17.583	21.756	18.465	10.686
NİSAN	16.951	18.538	21.557	17.094	10.662
MAYIS	18.631	17.644	21.214	16.382	9.951
HAZİRAN	16.723	17.092	20.819	17.340	10.101
TEMMUZ	17.478	18.495	22.069	16.475	9.751
AĞUSTOS	17.285	17.375	19.842	15.695	9.806
EYLÜL	16.905	17.391	20.685	16.648	10.831
EKİM	18.832	21.709	20.656	15.845	10.449
KASIM	18.535	20.211	18.442	16.418	11.096
ARALIK	18.931	23.344	23.311	17.080	10.633
TOPLAM	209.975	224.579	252.166	201.523	123.562

İSTANBUL İLİNDE YILLAR İTİBARIYLA PROTESTO EDİLEN SENET TUTARLARI					
	2007	2008	2009	2010	2011
OCAK	111.336.974	142.329.142	187.888.132	188.665.392	134.023.396
ŞUBAT	96.798.931	106.637.345	152.585.585	124.590.002	103.854.199
MART	97.736.163	124.863.299	167.536.715	133.519.670	105.707.634
NİSAN	106.683.523	128.599.167	168.914.458	140.086.428	116.944.623
MAYIS	112.774.889	119.216.675	169.189.829	123.387.940	117.842.261
HAZİRAN	116.470.858	127.248.105	182.549.892	133.367.995	104.699.316
TEMMUZ	122.181.995	133.484.349	204.213.689	178.891.324	112.065.657
AĞUSTOS	116.640.888	128.989.311	157.009.025	112.713.557	107.224.732
EYLÜL	122.086.535	128.137.500	181.697.619	119.967.202	122.869.956
EKİM	166.842.993	166.008.089	193.894.352	114.000.891	141.341.577
KASIM	125.837.138	190.934.045	180.554.848	117.982.732	145.102.387
ARALIK	141.220.481	213.382.614	216.663.407	171.317.961	147.520.451
TOPLAM	1.436.611.368	1.709.829.641	2.162.697.551	1.658.491.094	1.459.196.189

12

CEVAP 2-3) Mülga 3167 sayılı Kanunun 9'uncu Maddesi ile Risk, Protestolu Senet ve Karşılıksız Çek İşlemleri Genelgemiz çerçevesinde; karşılıksız çek keşide eden hesap sahipleri ve karşılıksız kalan çekler ile bunlara ilişkin ödemeler bilgisayar ortamında banka genel müdürlüklerince, Mülga 3167 sayılı Kanunun 16'ncı Maddesi ve 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5'inci Maddesi uyarınca da; bankalarda çek hesabı açtırmaktan yasaklananlara ilişkin olarak karşılıksız çek keşide edenler hakkındaki yasaklama kararları ve bu kararlara ilişkin ortadan kaldırma kararları mahkemelerce Bankamıza gönderilmekte ve bu bildirimler Bankamızca birleştirilerek haftalık dönemler itibarıyla tüm banka genel müdürlüklerine yine bilgisayar ortamında duyurulmaktadır.

Bankamızca, mahkemelerin çek hesabı açma ve çek düzenleme yasağı kararları il ve kişi bazında takip edilmemektedir. Mahkemelerce bir kişi hakkında birden fazla çek yasağı kararı verilebilmektedir.

Buna göre, 2009-2011 yılları itibarıyla Türkiye genelinde ve İstanbul ilinde karşılıksız çek adet ve tutarları ile Türkiye genelinde mahkeme çek yasağı kararlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

KARŞILIKSIZ ÇEK ADET VE TUTARLARI			
YILLAR	ADET		TÜRKİYE GENELİNDE TUTARI (TL)
	TÜRKİYE	İSTANBUL	
2009	1.910.650	454.120	17.681.230.702
2010	900.272	230.908	12.633.039.511
2011	594.836	171.703	13.027.771.186

TÜRKİYE GENELİNDE ÇEK HESABI AÇMA VE ÇEK DÜZENLEME KARAR SAYISI	
YILLAR	ADET
2009	82.934
2010	105.063
2011	47.970

Diğer taraftan, ülkemizde keşide edilen toplam çek adet ve tutarlarına ilişkin Bankamız nezdinde veri bulunmamaktadır. Ancak, çeklerin banka şubeleri arasında hesaben tesviyesini sağlamak üzere kurulan Bankalararası Takas Odaları Merkezi'nde (BTOM) işlem gören çeklerin ve bu çeklerden karşılıksız çıkanların adetlerinin de "piyasadaki karşılıksız çeklerin" gelişimi konusunda gösterge olabilecek bir veri olduğu düşünülmektedir.

2

Buna göre, BTOM'a ibraz edilen çek adet ve tutarları ile bunlardan ibrazında karşılıksız çıkanlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

BANKALARARASI TAKAS ODALARINA (BTOM) İBRAZ EDİLEN VE İBRAZINDA KARŞILIKSIZ KALAN ÇEK ADET VE TUTARLARI

	BTOM'A İBRAZ EDİLEN ÇEKLER		BTOM'A İBRAZINDA KARŞILIKSIZ KALAN ÇEKLER		KARŞILIKSIZ KALAN ÇEKLER / İBRAZ EDİLEN ÇEKLER	
	ADET	TUTAR (TL)	ADET	TUTAR (TL)	ADET (%)	TUTAR (%)
2009	21.571.689	228.247.351.562	1.651.880	15.583.860.806	7,66	6,83
2010	19.788.017	245.185.861.999	778.806	8.476.250.304	3,94	3,46
2011	19.050.265	294.243.345.183	515.915	8.550.690.078	2,71	2,91

2